

2020 évi szakmai beszámoló

Egyesületünk 2020-ban 164 eseményt szervezett, illetve vett részt rendezvényeken közreműködőként, amelynek közvetlen és közvetett célközönsége több mint 5000 főben számolható. Egyesületi tagoknak, kívülállóknak naponta átlagban 2-3 alkalommal szolgáltunk információval, útbaigazítással, ami összességében közel 650 alkalmat jelent.

Kiállítások keretében mutatkoztak be Szekszárdon a dél-dunántúli régióban élő alkotók. Az általunk szervezett szakköri munkákból is szerveztünk kiállításokat a megye kistételepülésein.

Kézműves szakköreink:

2020-ban 6 db, 60 órás kézműves szakkört szerveztünk és koordináltunk Tolna megyében: tutyikötő szakkört - Iregszemcsén és Gyönkön, bőrműves szakkört - Simontornyán, Csuhefonó szakkört - Mözsön, szövő szakkört - Iregszemcsén, hímző szakkört - Pakson és gyöngyfüző szakkört - Ócsényben.

A kézműves szakkörhöz a megigényelt 150.000 Ft/szakkör, összesen 900.000 Ft-ból, 898.996 Ft szakmai anyagköltség, valamint a szakkörök helyszínére történő utaztatáshoz 299.734 Ft útiköltség kapcsolódik.

Tutyikötő szakkör, Iregszemcse: 2020. február 22-től március 14-ig, 30 órában, valamint Gyöngyfüző településen: 2020. október 14-17-ig, 30 órában valósult meg Wilhelm Konrádné, népi iparművész vezetésével. Iregszemcsén 14 fő, Gyönkön 12 fő vett részt a szakkörön. A kiemelkedő sikerrel fogadott szakkörön a Tolna megyei svábok tutyiviseletét tanulhatták meg a résztvevők.

Bőrműves szakkör, Simontornya: 2020. január 18-tól március 4.

A szakkört Könyvne Szabó Éva, népi iparművész tartotta simontornyai műhelyében.

A 60 órás szakkörön 8 fő vett részt, ahol anyagismeretet, szerkesztést, tervezést, szabást és a kivitelezést tanulhatták meg a résztvevők. A szakkörön kulcstartó, válltáska, és pénztárca készült.

Csuhefonó szakkör, Mözs: 2020. január 28-tól október 27-ig valósult meg Dr. Say Istvánné, népi iparművész vezetésével. Az vírus járvány miatt két részletben valósult meg a szakkör, amelyen 10 fő vett részt. Anyagismeretet, tervezést, szövés technikákat tanulhattak a résztvevők az elkészített csuhédobozok és alátétek megvalósításán keresztül.

Szövő szakkör, Iregszemcse: 2020. október 12-től november 7-ig.

A szakkört Komjáthi Tamás Antalné, népi iparművész vezette 9 fő részére, ahol szövéstörténettel, különböző felvetés technikákkal, karmantyúbábon történő szövéssel, szállagszövésével, tervezéssel és a bukovinai székely szőnyegmintákkal ismerkedtek meg a résztvevők. A szőtt szallagokon, mobiltokokon kívül saját készítésű tarisznya szövésével és eldolgolásával fejezetődött be a szakkör.

Hímző szakkör, Paks: 2020. február 1- október 26-ig.

A paksi hímzőszakkört Sáfrány Mária, népi iparművész tartotta 12 fő részére, ahol sárközi hímzéminták feldolgozásával foglalkoztak: hímzések tervezése és gyakorlati öltéstechnikák gyakorlása, jegykendők és tüpárnák megvalósításán keresztül.

Gyöngyfüző szakkör, Ócsény: 2020. március 9-től november 2-ig.

Decsi -Kiss Mária, a Népművészet Mestere, népi iparművész vezetésével 10 fő részére szerveztünk gyöngyfűző szakkört. A résztvevők tervezéssel, gyöngyszallagok és csipkegyöngyök, valamint gyöngygallérok sárközi mintakincsét dolgozták fel.

Közösségépítő események és ismeretterjesztő előadások:

Egyesületünk tagjainak két alkalommal szerveztünk közösségépítő, kapcsolaterősítő találkozót, ennek résztvevője volt 96 fő.

A debreceni Déri Múzeumba tanulmányút keretében volt lehetősége tagjainknak, hogy gyarapítsák tudásukat és a múzeum gazdag sárközi anyagát megismerhessék. 2020. július 10-én a debreceni Déri Múzeumban, ahol a néprajzi részleg sárközi gyűjteményét látogattuk meg szakmai előadás és tárlatvezetés keretében. Az eseményen a múzeum állandó és időszakos tárlatát is megtekinthettük, ahol 32 fő vett részt. A konferencia célja, hogy egyesületünk tagjai számára olyan közösségépítő, elméleti és néprajzi előadásokat szervezzünk, melyek alkotóközösségünk és szakkörvezetőink szakmai fejlesztését szolgálják.

„AMIT A TÁRGYFOTÓZÁSRÓL TUDNI KELL!” címmel indítottunk 3 alkalmas szakkört tárgyfotózás témában. Az esemény 2020. szeptember 5-én, 09:00-13:00-ig valamint 12-én 09:00-13:00 és 14:00 – 18:00 -ig tartott a Babits Mihály Kulturális Központ, Remete termében. Az elméleti és gyakorlati bemutatót a Kontraposzt Műhelytől Komjáthi Máté fényképész mester tartotta, ahol megmutatta a fotózás praktikáit a beállításoktól a fényeken át a grafikai utómunkálatokig. Az esemény 13 fő vett részt, mely elsősorban a tagság számára lett meghirdetve, de külsős érdeklődők is csatlakoztak a programunkhoz. Az előadássorozat első eseményén a fotózás elméleti alapjaival ismerkedhettünk meg. A fényképezőgépek típusait sorra véve, a digitális fényképezőgépek technika háttereit sajtáthattuk el. Képet kaptunk az előkészületek, a fényerősség és az exponálási idő beállításainak szabályairól, a tárgyfotózáshoz szükséges derítők és fények használatával pedig a résztvevők megtanulhatták hozott tárgyaik előnyös vizuális bemutatását. Az eseményen foglalkoztunk a mondanivaló és a kompozíciós beállítás kapcsolatával és gyakorlati megvalósításával is. Az előadássorozat 2. eseményén a tárgyfotózást a gyakorlatban is kipróbálhattuk, mely során a résztvevők a maguk által kiválasztott tárgyakat helyezték el, rendezték olyan pozícióba, hogy a kompozíciós elvárásoknak megfeleljen. A tárgyakat a tanultak alapján világították meg és készítettek tárgyfotókat termékekikről. A saját tárgyak fotózása mellett az Országos Népművészeti Kiállítás Dél-dunántúli anyagát néztük meg, ahol a kiállított tárgyak fotózásával mélyíthettük el a tanultakat. A gyakorlati fotózást a digitális utómunkálatok követték, ahol grafikai programok segítségével tanultuk meg a képi szerkesztés alapvető fogásait. A 3 eseményes előadássorozat a résztvevők számára egy komplex elméleti és gyakorlati tudást adott, mellyel kézműves alkotásaik esztétikus bemutatásával piaci megjelenésükhöz és érvényesülésükhöz kaphattak hatékony eszközöket. Eseményünket a közösségi médiákban és az egyesületi honlapon hirdettük meg.

A Tolna Megyei Népművészeti Egyesület éves közgyűlése keretén belül valósult meg az 2 alkalmas “Új népművészeti elvárások a tárgyalakotásban” elnevezésű programunk: Az első alkalmat a pandémia bizonytalan kimenetele okán is Egyesületünk éves közgyűlésére szerveztük 2020. július 24., 17:00 órára. Az eseményen 28 fő vett részt, melyet Komjáthi Tamás Antalné, az egyesület elnöke tartott. Előadásában a régió tárgyalakotói hagyományait néprajz szemszögéből járta körbe, felhívva a figyelmet az országos zsűrizések szakmai kritériumaira. Előadónk beszélt a hagyományok és az újítások, a hiteles megformázás és az alkotói szabadság viszonyairól is. Kiemelte, hogy a hagyományok és a néprajzi ismeretekben való elmélyülés

nélkül a tárgyalkotás letisztult fogásai csupán eszközök maradnak kezünkben. Hogy a tárgyalkotó hagyományok olyan kollektív tudást őriznek, mely alkotói nyelvezetet jól kell ismernünk ahhoz, hogy mondanivalónkat ki tudjuk fejezni általa. Mindez hozzásegít önmagunk és közösségeink megértéséhez, identitásunk és önazonosságunk megéléséhez, így mesterségeink hiteles továbbadásához. A témában tartott 2. előadást 2020. szeptember 15-én, 14:00 órakor tartottuk meg a Babits Mihály Kulturális Központ Márvány termében. Az Élő Népművészet, a XVII. Országos Népművészeti Kiállítás, Dél-dunántúli régiós kiállítás egyesületi rendezése megfelelő gyakorlati lehetőséget adott az ez évi alkotások szakmai szemléjére, elemzésére. Az eseményen Lőrincz Etel iparművész vezetésével tagságunk a szakmai zsűri szemszögéből vizsgálhatta meg az alkotásokat. Végig elemzve a tárgyakon azokat a jó és példátadó tervezési, kivitelezési és minőségi megoldásokat, amelyek segítségével szép, esztétikus és a mai ember számára is használható tárgyak készíthetők. Előadásában beszélt arról is, hogy a pályázatokra benyújtott tárgyaknál fontos elvárás, a funkciónak megfelelő alapanyag választás, a kompozíciós szabályok betartása és a hibátlan jó minőség. Előadásunkat elsősorban tagságunk számára szerveztük, mely gondolatébresztő szakmai visszacsatolások során alkotóink érdeklődését és szakmai önfejlesztését kívántuk fejleszteni és aktiválni. Eseményünket a közösségi médiákban és az egyesületi honlapon hirdettük meg.

“Tambura-tanulmányok” címmel ismeretterjesztő előadást szerveztünk Alsónyéken, Tatai Ernő népi iparművész hangszerének kiállításával egybekötve:

„Tambura-tanulmányok – Könyvbemutató és hangszerkiállítás” című esemény az Akácliget Alkotóműhely Egyesülettel közös szervezésben jött létre, a Tolna Megyei Népművészeti Egyesület ismeretterjesztő előadássorozata első állomásaként.

Eredics Gábor, Juhász Katalin és Szabó Zoltán szerkesztette Tambura-tanulmányok című kötet a Kalász Művészeti, Nevelési Alapítvány gondozásában jelent meg 2020-ban, melyhez kapcsolódva Egyesületünk tagja Tatai Ernő hangszerkészítő tamburáiból rendeztünk kiállítást. A programot a Tolna megyében található Alsónyéken valósítottuk meg 2020. augusztus 7-én. A 717 lelket számláló sárközi kistelepülés felújított közösségi színtere és művelődési háza megfelelő helyszíneként kötötte össze Tolna, Baranya és a bajai térség tamburás hagyományait. Az eseményt Komjáthi Tamás Antalné, a Tolna Megyei Népművészeti Egyesület elnöke nyitotta meg, majd a Medinai Tamburazenekar adott elő szerb dallamokat. A kiadványt Eredics Gábor, a Kossuth- és Príma díjas Vujicsics Együttes vezetője, akadémikus, a Zeneakadémia tanára ismertette, melyben a magyarországi tambura muzsika múltjáról, jelenéről és a hangszerben rejlő lehetőségekről mesélt, bemutatva a Dél-dunántúli tamburamuzsika sajátosságait. Az előadás után Tatai Ernő tamburáit tekinthették meg az érdeklődők, a zenész kollégák pedig ki is próbálták a hangszerket. A 37 résztvevő között a helyi érdeklődők mellett számos zenész képviseltette magát Bátáról, Mohácsról, Bajoról, Tevelről, Medináról, Szekszárdról, Decsről, Szálkáról, Sióagárdról, Dunaszekcsőről valamint Budapestről. A bemutatott kötetlen beszélgetés követett, ahol a közös borozás mellett lehetőség volt baráti és szakmai beszélgetésekre egyaránt. Az eseményt a Facebook-on, Egyesületünk honlapján, valamint email-es meghívóként tettük közzé. A programra meghívót küldtünk a TolnaTáj Tv-nek és a helyi online sajtónak. Végül a rendezvényről a Tolna Megyei Hírportál számolt be: <https://www.teol.hu/kultura/helyi-kultura/a-tamburat-ismerhette-meg-a-kozonseg-2656436/>

Az eseménynek számos szakmai vonatkozása fontos jövőbe mutató feladatot vetít előre számunkra. Egyrészt tagságunk számára szerettünk volna olyan a tárgyalkotástól eltérő, de az

alkotási folyamatokban rokon szakmák bemutatásával inspirációt adni, mint a zene, tánc vagy a képzőművészet. Másrészt fel szerettünk volna hívni a figyelmet e népművészeti ágazatok és a regionális zenei hagyományörzés kapcsolatára, életképességére és közösségépítő potenciájára. A két egyesület szakmai együttműködése vetületében elmondható, hogy sikeres fúzió jött létre.

Regionális feladatellátás:

Előkészítettük és lebonyolítottuk a XVII. Országos Népművészeti Kiállítás és Pályázat Dél-dunántúli regionális anyagának begyűjtését, zsűrizési, listázási, dokumentációs, csomagolási és szállítási munkáit.

A Nemzeti Művelődési Intézet szervezésében "Elfeledett szakmák" címmel tartottak előadásokat az egyesület alkotói, a megyében dolgozó civil szervezetek vezetőinek és közművelődési munkatársainak:

A Tolna Megyei Népművészeti Egyesület a megyei feladatellátás keretein belül szervez előadásokat és kézműves bemutatókat Tolna Megye kistéleplésein. Célunk a helyi értékek feltárása, valamint a helyi alkotó közösségek fejlesztése mellett, a fiatalabb generációk érzékenyítése és bekapcsolása a megyei tárgyalató közösségekbe. E szakmai célkitűzés keretében tartott Komjáthi Tamás Antalné a Tolna megyei népművészeti hagyományokról, Sárköz textil művészetéről szakmai előadást és kézműves bemutatót. A Tolna megyei és sárközi szövés hagyományok történeti változásait és fejlődését bemutató előadáson kiemelte a térség gazdag tárgyalató hagyományainak fontosságát. Megismertette és érzékenyítve a helyi fiatalokat a kézműves mesterségekkel kínált szakköri lehetőségeket a jövő szezonra. Az előadást követően a résztvevők elsajátíthatták a szövés alapjait; gyerekek a körmöcskén való hurkolást, nagyobbak kártyaszövést, hármás és ötös fonást valamint karmantyúbabon való szövést tanulhattak. A foglalkozás alatt kiderült a fiatal generációk teljes tudás hiánya a szövés és fonástechnikákról. Ezért további célunk, hogy minél több lehetőséget biztosítsunk a gyermekek és fiatalok számára, hogy a hagyományos kézműves mesterségekkel megismerkedhessenek. Eseményünket a közösségi médiákban és az egyesületi honlapon hirdettük meg.

Országos események:

A Mesterségek Ünnepe másként szervezett Dunántúli kézműves vásárhoz csatlakozott egyesületünk és mutatkozott be három alkotónk.

Meghírdettük és megvalósítottuk a VII. Berekai Éva Országos Népi Ékszer Pályázatot, amelyet a pandémia miatt többszöri átszervezést követően online tudtunk megvalósítani. Az online kiállítást közel 1500- nézték meg. A pályázatra 34 alkotó 207 pályamunkával nevezett. A szakmai értékelést és díjazást 3 fős szakmai zsűri ítélte meg 2020. október 17-én, a szekszárdi Babits Mihály Kulturális Központban, melyhez 3x 30.000 Ft tiszteletdíjat, valamint 21.864 Ft utazási költséget csoportosítottunk. Az eseményhez kapcsolódó plakát, meghívó és szakmai katalógus fotózását, grafikai szerkesztését valamint az online konferencia digitális rögzítését a

Kontraposzt Műhely Kft. valósította meg. A 2020. november 28-ára tervezett kiállításmegnyitót és szakmai konferenciát sajnos nem tudtuk megtartani a COVID-19 második hullámának egészségügyi korlátozó intézkedései miatt. Ezért alkalmazkodva a lehetőségekhez, többszöri átszervezés után Egyesületünk a kiállításmegnyitót és a konferenciát az online térben szervezte és tartotta meg 2020. december 12-én, 10 órakor.

Az online kiállításmegnyitó és konferencia előkészületeihez és megvalósításához 4 fő munkájára volt szükségünk: a digitális felvételek megvalósításához, online megnyitó és konferencia szakmai koordinálásához, technikai szervezéséhez, valamint a kiállítási anyag digitális rögzítéséhez. Az online kiállításmegnyitón 46 fő vett részt. A youtube csatornánkat további 1334 fő látogatta meg. Ugyanakkor az eseményről hírt adott a Kossuth rádió Szombat reggel című műsora 2020. december 12-én 8h30-kor, az Magyar televízió M5 kulturális műsora, valamint megjelent honlapunkon és facebook oldalunkon is. Az online esemény visszanezhető a youtube csatornánkon.

Facebook: <https://www.facebook.com/Tolna-Megyei-N%C3%A9pm%C5%B1v%C3%A9szeti-Egyes%C3%BClet-1071129906251652>.

Youtube:

https://www.youtube.com/results?search_query=tolna+myegyei+n%C3%A9pm%C5%B1v%C3%A9szeti+egyes%C3%BClet

Honlap: <http://www.tmamk.hu/nepmuveszek/index.html>

A Tolna Megyei Népművészeti Egyesület szervezésében megvalósult 4 programból 2 a megyei közösségek érzékenyítését, 2 esemény pedig az egyesület tagságának szakmai fejlesztését célozta meg. Elmondhatjuk, hogy programjaink lehetőséget adtak számunkra a szakköri igények megismerésére, valamint tagságunk szakmai érdeklődésének és felkészültségének felmérésére. Látható, hogy az érdeklődők idős koruknál fogva híján vannak a digitális kompetenciáknak, így ez az egyre megkerülhetlenebb terület kirekeszti tagságunk és a résztvevők nagy részét az aktívabb részvételből. Programjaink kapcsán fontos feladatunknak érezzük a fiatalabb generációk bevonását a tárgyalkotó népművészet megismertetése és gyakorlati bemutatók megvalósítása révén, mely kulcsa lehet megyei népművészeti hagyományaink és értékeink, valamint egyesületünk aktív tevékenységének fennmaradásának.